Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

27.1.2023

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 311/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Vienti- ja alusluottojen rahoitusvaltuuksia on korotettu vuodesta 2014 lukien neljä kertaa, ja valtuudet ovat nousseet merkittävästi erityisesti 1.1.2017 ja 1.1.2020 voimaan tulleissa lainsäädäntömuutoksissa.

Viimeksi mainitun valtuuksien korotuksen yhteydessä kiinnitettiin myös huomiota vienninrahoitusvastuiden kasvamiseen sekä valtion takuutoimintaan liittyviin riskeihin, kun vientiluotoille on valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n myöntämä vientitakuu. Mainitun valtuuksien korotuksen lainvalmisteluesitöissä (HE 79/2019 vp) nousivat esiin Finnvera Oyj:n rahoitusvalvontaan ja erityisesti sen järjestämiseen liittyvät kysymykset. Hallituksen esityksessä eduskunnalle todettiin muun muassa, että osana rahoitusvalvonnan edelleen kehittämistä valmistellaan Finnvera Oyj:n rahoitusvalvonnan siirtämistä työ- ja elinkeinoministeriöstä Finanssivalvonnan vastuulle. –Tähän esitykseen liittyen eduskunnan talousvaliokunta totesi mietinnössään (TaVM 4/2019 vp), että sen saaman asiantuntijalausunnon mukaan valvonta ei toteudu nykyisellään täysin tyydyttävällä tavalla ja että se suhtautuu valvonnan siirtoon työ- ja elinkeinoministeriöstä Finanssivalvonnan vastuulle varovaisen myönteisesti. –Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä (HE 311/2022 vp) ollaan ehdottamassa tämän suuntaisesti Finnvera Oyj:n rahoitusvalvonnan siirtoa Finanssivalvonnan tehtäväksi.

Finnvera Oyj:n rahoitusvalvonnan sisällön osalta voidaan viitata myös talousvaliokunnan kiinnittämään huomioon siitä, että valvonnan kehikkoa suunniteltaessa tulee ottaa riittävästi huomioon yhtiön toiminnan eroavaisuudet muihin rahoitustoimintaa harjoittaviin toimijoihin kuten talletuspankkeihin tai joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskeviin yksityisiin toimijoihin nähden. Valiokunta on edelleen todennut, että vaikka yhtiö on merkittävä yritystoiminnan rahoituksen mahdollistaja ja sitä kautta sillä on vaikutuksensa koko kansalliseen rahoitusjärjestelmäämme, sitä ei tule rinnastaa kaikin osin laajoja kuluttaja-sijoittajajoukkoja palveleviin luottolaitoksiin. –Kyseessä oleva talousvaliokunnan näkemys on myös huomioitu hallituksen esitystä laadittaessa. Rahoitusvalvonnan sisältöä määritettäessä tulee viimekädessä punnittavaksi yhtäältä Finnvera Oyj:n nykyisen roolin turvaaminen elinkeinopoliittisena toimijana ja toisaalta yhtiön valvonnan parantaminen riskienhallintamielessä.

Edellä mainittuun kysymykseen rahoitusvalvonnan konkreettisesta sisällöstä on vastattu siten, että sisällössä pyritään löytämään tasapaino

Finnvera Oyj:n toiminnan nykyisten toimintaedellytysten säilyttämisen ja nykyisestä kehitetyn valvonnan välillä. Mainittua tasapainoa on haettu siitä lähtökohdasta käsin, että pyritään säilyttämään yhtiön rahoitusvalvonnan henki mahdollisimman lähellä voimassaolevaa sääntelyä, jossa yhtiön valvonnassa otetaan soveltuvin osin huomioon ne *periaatteet*, joita Finanssivalvonta noudattaa luottolaitoksia valvoessaan. Puhtaaseen luotto- ja rahoituslaitosten mukaiseen valvontaan ei voida mennä siitä syystä, että yhtiöön ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia (laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä 3 §:n 4 momentti).

Nyt kyseessä olevassa hallituksen esityksessä (HE 311/2022 vp) konkretisoidaan edellä mainittua voimassaolevaa rahoitusvalvonnan sisältöä koskevaa normia, ja samalla esitetään, että valvonnasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksen antamisessa ja tarkemmassa sisältömäärittelyssä roolia ehdotettaisiin olevan työ- ja elinkeinoministeriön ohella myös valtiovarainministeriöllä ja ehdotettavalla valvojalla, Finanssivalvonnalla. –Liitännäisenä kysymyksenä on se, että Finnvera Oyj:n tulee suorittaa valvonnasta Finanssivalvonnalle normaalien maksuperusteiden mukaan. Tämä on valvonnasta koituva lisärasitus Finnvera Oyj:lle, mutta tämä ei vaikuta arvion mukaan yhtiön toiminnan edellytyksiin elinkeinopoliittisena toimijana.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan lainsäädäntömuutoksella turvataan Finnvera Oyj:n elinkeinopoliittisen roolin säilymistä ja samalla pyritään parantamaan yhtiön rahoitusvalvonnan tasoa riskienhallintanäkökulmasta. Normitasolla pyritään löytämään tasapaino näiden osittain toisiinsa nähden ristikkäisten tavoitteiden välillä. –Finnvera Oyj:n, elinkeinoelämän edustajien ja Finanssivalvonnan puheenvuoroissa saataneen lisäselvitystä rahoitusvalvontaan liittyvästä asiasta.

Timo-Jaakko Uotila
hallitussihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö